N°. 289. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 29 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Berigt.

De verschillende, door de Eerste Kamer uitgebragte verslagen over wetsontwerpen, die reeds *morgen* in discussie komen, benevens de omstandigheid, dat heden de Overlandmail is aangekomen, dwingt ons, om voor dit Nommer onze redenerende artikelen weg te laten.

Buitenland.

ZWITSERLAND.

Uit Bern meldt men, dat de Fransche minister in Zwitserland, even als dezer dagen de Britsche minister, aan het Eedgenootschappelijk bewind instructiën heeft medegedeeld, betrekkelijk de houding, welke Zwitserland behoort in acht te nemen, ten aanzien van het geschil in het Oosten.

OOSTENRIJK.

Het huwelijk van den Keizer met prinses Elisabeth van Beijeren, is met groote plegtigheid den 23sten des avonds gesloten en gevierd. De hertog van Cambridge, die daarbij tegenwoordig geweest is, zou den 26sten Weenen verlaten, om zich naar Triest in te schepen en naar het Oosten te begeven.

TURKIJE.

Uit de laatst ontvangen berigten nopens de aangelegenheden van het Oosten, blijkt het dat het bombardement van Odessa zich niet heeft bevestigd. Het gebeurde met het Engelsche oorlogsvaartuig *Fury*, dat, hoezeer een parlementair zijnde door de Russen werd beschoten, heeft eene groote gisting op de vereenigde vloot doen ontstaan. Naar luid van berigten van 14 dezer was het vertrek der vloot, die zich nog te Varna en Kavarna bevond, naar Odessa onvermijdelijk. Van daar dat men het gerucht verspreid heeft dat Odessa werd gebombardeerd. Daarentegen zou het bombardement van Silistria, mag men de Engelsche dagbladen gelooven, meer overeenkomstig de waarheid zijn. Het bombardement zou den 14den zijn aangevangen, en, niettegenstaande de verwoestingen, door kogels en brand aangerigt, zou Silistria den 19den dezer nog stand houden. Zelfs zou er reeds eene poging zijn aangewend, om de vesting stormenderhand in te nemen. Daar Silistria eene sterke vesting is en hare verovering niet zoo gemakkelijk kan geschieden, zoo blijft men een en ander voor als nog ongegrond houden. Meer waar schijnt te zijn het berigt, dat vorst Paskewitsch aan de Russische troepen bevel heeft gegeven. klein Wallachije te ontruimen, zich van de grenzen van Servie te verwijderen en de corpsen vrijwilligers, door generaal Gortschakoff zamengesteld, te ontbinden. De grond tot deze besluiten schijnt gelegen te zijn in hetgeen gisteren gemeld werd, dat is om een bewijs van welwillendheid aan Oostenrijk te geven en het eene der voorname redenen te ontnemen, waarop het zich zou kunnen gronden, om werkdadig in den strijd te deelen. Anderen verzekeren echter, dat de ware grond van den terugtogt der Russische troepen in Klein Wallachije, te zoeken is in het voornemen van den prins Paskewitsch, om op den Midden-Donau, tusschen Tournoul en Guirgewo eene aanzienlijke magt te vereenigen, ten einde de rivier op dat punt over te trekken, maar ook om het leger van Omer-Pacha, dat aan de troepen, die zich in de Dobrudscha hebben gevestigd, tegenstand biedt, in den rug aan te vallen.

Een depêche van Kopenhagen van 24 dezer, door de Engelsche dagbladen openbaar gemaakt, ontkent het dat de Russen de Alands-eilanden in de Oostzee zouden hebben ontruimd. Integendeel, de bezetting daarvan was versterkt. Ook die depêche verdient echter bevestiging.

De Fransche *Moniteur* berekent het getal Fransche troepen, dat reeds te Gallipoli ontscheept is, op 18,000 man; maar geeft niet op het getal Engelsche troepen, die daar zijn aangekomen. De Engelsche dagbladen deelen berigten mede, waaruit blijkt dat het er verre af is, dat het hulpleger op die landingsplaats alles heeft gevonden, waaraan het behoefte had of waarvoor zorg moest gedragen zijn. Het zou dan ook niet lang aldaar verblijven. De beweging der troepen naar den Donau was dan ook bereids den [illegible] aangevangen.

De [illegible] Griekenland zijn de berigten weinig voldoende. De [illegible] winningen der opstandelingen zijn zeer twijfelachtig; maar het blijkt al meer en meer dat er aan beide zijden groote buitensporigheden plaats hebben. Brandstichting en plundering zijn in de steden en op het platte land aan de orde van den dag. De hoofden van vele benden maken zich aan de schandelijkste vernielingen [illegible] Turken, en opstandelingen komen in dit opzigt op gelijke lijn worden geplaatst.

De onder-koning van Egypte heeft bevolen, dat alle Grieksche onderdanen, die in dat land verblijf houden het reeds voor 1 Mei moeten verlaten. Het is een gevolg van een gelijken maatregel, door de Porte genomen. De consul-generaal van Frankrijk te Alexandrie heeft aan de Kamer van Koophandel te Marseille berigt, dat de onder-koning van Egypte, bij besluit van 5 dezer, het bevelschrift heeft vernietigd, waarbij de uitvoer van granen werd verboden.

De Fransche *Moniteur* behelst eene nota, waarin verklaard wordt (in strijd alweder met een vroeger gerucht), dat de regeringen van Frankrijk en Engeland geene waarschuwing aan Pruissen hebben gerigt. Het regeringblad voegt er bij, dat de onderteekening van het laatste Weener-protocol het buiten twijfel stelt, dat Pruissen zich aansluit aan de beginselen door de zeemogendheden verkondigd, en dat de eenzelvigheid van belangen tot genoegzamen waarborg strekt van gemeenschappelijke handeling.

Reeds gisteren is gemeld, dat de Eerste Kamer van Pruissen met algemeene stemmen heeft aangenomen het ontwerp van wet waarbij de regering wordt gemagtigd eene geldleening van 30 millioen thalers te sluiten. De President van den ministerraad, de heer von Manteuffel, heeft tot die algemeene goedkeuring niet weinig bijgedragen, door er rond voor uit te komen dat de dreigende staatkundige toestand, waarin Europa zich thans bevindt, de oorzaak dezer aanvrage was. De regering heeft gemeend dat te midden dier gevaren Pruissen moest gewapend zijn. Zij heeft niets nagelaten om de thans dreigende verwikkelingen te voorkomen. Zij wendt voortdurend hare beste pogingen aan om den vrede te behouden, maar zij waardeert ook den regel: *Si vis pacem para bellum.* De Minister deelde mede, dat er met Oostenrijk eene overeenkomst was gesloten, waarvan de ratificatie binnen kort zou plaats hebben. Ook dat verdrag had ten doel zoo mogelijk den vrede te behouden. Maar het had tevens ten oogmerk, om op de mogelijkheid van oorlog bedacht te zijn, in welk geval Pruissen moet gewapend wezen. Het doel de hoop ontstaan dat de vereeniging tusschen Pruissen en Oostenrijk, waaraan andere Duitsche staten zich zullen verbinden, gunstig zal werken voor het doel tot handhaving van den vrede. Maar het was noodzakelijk dat Pruissen verpligtingen van ernstigen aard op zich nam, voor mogelijke omstandigheden; want in gevaarvollen tijd is het een pligt, tot ernstige woorden, maar ook tot ernstige handelingen gereed te zijn. Het was op dien grond dat hij er op aandrong, dat men het gevraagde crediet aan de Regering niet zou weigeren. Onder de sprekers bevond zich de bekende hoogleeraar Stahl, die er op aandrong dat de Regering hare onafhankelijkheid zou bewaren, maar dat zij de vereeniging met Rusland niet zou verlaten. Zij moet onafhankelijk blijven van Frankrijk en van Rusland. Men kan niet alle voorkomen, wat in Europa geschiedt, veel min alle onregtvaardigheid tegengaan. Neufchatel werd wel aan den koning van Pruissen en Belgie aan dien der Nederlanden onttrokken. Intusschen kwam spreker er voor uit, dat hij Russisch-gezind was; omdat Rusland het behoud voorstaat, terwijl Engeland en Frankrijk de belangen der revolutie dienen. De Christelijke mogendheden moesten het zwaard niet trekken voor het Islamismus. Duitschland moest onzijdig blijven en geen deel aan den krijg nemen. De voorzitter van den Ministerraad heeft gemeend, evenals in de andere Kamer, het vraagstuk van het regt niet te moeten behandelen. Hij zou dus ook de reden van den heer Stahl niet beantwoorden. Alleen zeide hij, dat men den algemeenen toestand op het oog had en zou houden en *dat de wijsheid van Z. M. het oogenblik zou bepalen, waarop Pruissen op eene werkdadige wijs deel aan den strijd zal nemen.* Dit laatste gedeelte van de rede des Ministers heeft in de Kamer eene algemeene en langdurige beweging veroorzaakt en zooveel invloed uitgeoefend, dat de ontwerpen betrekkelijk het crediet en de verhooging der belastingen met algemeene stemmen werden aangenomen, te midden der kreten, door de afgevaardigden aangeheven, van « Leve de Koning. »

Intusschen schrijft men uit Weenen, dat de overeenkomst tusschen Oostenrijk en Pruissen den 25sten dezer te Weenen nog niet was geratificeerd en dat men zelfs meende, dat er zich eenige moeijelijkheden hadden opgedaan, tot wier oplossing de generaal von Hess naar Berlijn zou moeten terugkeeren.

— Uit Konstantinopel is per telegraaf een berigt ontvangen van den 17 dezer, dat de volgende tijdingen inhoudt: Er waren paleizen in gereedheid gebragt, om den hertog van Cambridge en den prins Napoleon te ontvangen. De vereenigde vloot bevond zich steeds nabij Varna. De Grieken hebben eenig uitstel bekomen om Konstantinopel te verlaten. Den katholieken Grieken is het alleen veroorloofd daar te verblijven. De stoomboot *Napoleon* is te Gallipoli aangekomen. Eene moskee is in eene kazerne veranderd, hetgeen eene algemeene verontwaardiging heeft veroorzaakt. Te Salonica heerscht groote moeijelijkheid tusschen de Ulema's en de Engelschen. De Bazar en het Ghetto zijn door de vlammen vernield.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van den 15 dezer, die te Marseille zijn ontvangen, was reeds een gedeelte der te Gallipoli gelande Engelsche en Fransche troepen van daar opgebroken en naar Adrianopel getrokken, alwaar vooreerst het hoofdkwartier der Fransche en Engelsche expeditie scheen te zullen worden gevestigd.

Uit Odessa wordt van den 21sten dezer, mede met den telegraaf gemeld, van dat de vereenigde Fransch-Engelsche vloot op dien dag voor die haven was geankerd. Derhalve was den 21sten nog niets van een bombardement bekend.

De Russen zijn, volgens telegrafische berigten uit Weenen van 27 dezer, den 7 April over den muur van Trajanus getrokken.

Generaal Luder heeft zijn hoofdkwartier gevestigd te Muratlar, nabij Karassou.

Het den 27 dezer te Parijs ontvangen jongste nommer van het *Journal de St. Petersbourg*, bevat eene verklaring der Russische Regering, houdende dat aan de Engelsche en Fransche schepen de termijn van zes weken, aanvangende 19 April, is gesteld, om de havens der Zwarte zee en der Zee van Azof te verlaten, en een gelijke termijn van zes weken, die gerekend wordt te zijn ingegaan den 7 Maart, tot het verlaten der havens van de Oostzee. Voorts verklaart de Russische Regering, dat de vijandelijke eigendom op onzijdige schepen onschendbaar is, en dat de onderdanen van de onzijdige staten, die zich aan boord van vijandelijke bodems mogen bevinden, geen overlast zullen hebben.

— Toen de beide Westersche mogendheden den oorlog aan Rusland verklaarden, lagen te Triest drie Russische oorlogschepen. Daar hun de terugkeer naar eene Russische haven afgesneden was, zijn zij op last van het Russische gouvernement in veiling gebragt, door de aldaar gevestigde Grieksche kooplieden, voor nagenoeg ƒ 180,000 gekocht en vervolgens aan het gouvernement van Griekenland ten geschenke gegeven. Zoo wordt althans in berigten uit Triest van den 18 dezer gemeld; doch Engelsche bladen zien in dien koop slechts eene kunstgreep, strekkende om eene tusschen het Grieksche gouvernement en den vertegenwoordiger van Rusland gemaakte schikking te verbergen.

— Volgens berigten uit Athene van den 21 dezer, waren in de golf van Corinthe Fransche oorlogschepen verschenen, die het uitloopen van alle verdachte schepen en verderen toevoer van oorlogsbehoeften, langs dien weg, aan de opstandelingen in Epirus beletten. De Engelsche gezant had, naar verzekerd werd, het Grieksche gouvernement bedreigd met eene blokkade van alle Grieksche havens, ingeval het geene afdoende maatregelen nam tegen de werkdadige deelneming zijner onderdanen aan den opstand in Epirus en Thessalie.

— Uit Toulon schrijft men, dat de Maarschalk de St. Arnaud het bevelhebberschap over het leger van het Oosten thans officieel heeft aanvaard. Den 27sten dezer zou hij met de stoomkorvet *le Chaptal* vertrekken. Dat vaartuig heeft reeds 6 reizen naar Konstantinopel heen en terug met eene bewonderenswaardige snelheid afgelegd. Ten gevolge daarvan berekent men, dat de Maarschalk de St. Arnaud den 1sten of 2den Mei aldaar zal aankomen.

— Dezer dagen zijn weder verscheiden regementen van het Britsche leger naar Turkije ingescheept. Alles wordt gedaan om de aankomst der Britsche expeditie in Turkije te bespoedigen.

Onder de voor Engeland gunstige omstandigheden, die den aanvang des oorlogs vergezellen, rekenen de Engelsche bladen vooral ook den tegenwoordigen toestand van Ierland, vroeger het struikelblok voor alle Britsche Staatslieden, en welks volksmenners plagten te zeggen: « Engelands ongelegenheid is voor Ierland de beste gelegenheid; » terwijl van 1847 tot en met 1852, zegt de *Globe*, de bevolking van Ierland met 20% percent verminderde, zijn meer dan 500,000 morgen land, weidegronden medegerekend, aan het ontgonnen gedeelte van Ierlands bodem toegevoegd en is de uitvoer van producten evenwel afgenomen. Voor armen-onderstand is in Ierland in 1848 niet minder dan 1,835,634 p. st. uitgegeven, en in het afgeloopen jaar slechts 814,000 p. st. Het aantal in Ierland

garnizoen houdende troepen, de sterkte der politiemagt, de bevolking der gevangenissen is er sedert 1848 allengs veel verminderd. Men kan zeggen, dat de volkshuishouding in Ierland, de geheele bedrijvigheid en de bestaanmiddelen des volks, in de laatste vier jaren, eene wedergeboorte hebben ondergaan.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

AVONDZITTING VAN DONDERDAG 27 APRIL.

Alsnu wordt andermaal in stemming gebragt het voorstel van den Voorzitter, om de beraadslagingen over de drie wetsontwerpen, waaromtrent in de zitting van heden ochtend de verslagen zijn ter tafel gebragt, te bepalen op aanst. Zaturdag, des morgens ten 11 ure. De uitslag daarvan is thans, dat dat voorstel wordt *aangenomen* met 15 tegen 14 stemmen. *Voor* hebben gestemd de heeren: Cost Jordens, de Villers de Pité, de Vos van Steenwijk, van Nispen van Pannerden, van Rijckevorsel, Blankenheijm, Boxman, de Kempenaer, van Dam van Isselt, Tonckens, van der Oudermeulen, van Swinderen, Cremers, van Sasse van IJsselt en de Voorzitter. *Tegen* de heeren: van Goltstein van Oldenaller, Bosch van Drakestein, van Rhemen van Rhemenshuizen, Martens van Sevenhoven, van Beeck Vollenhoven, d'Ablaing van Giessenburg, de Sitter, Paspoort van Grijpskerken, Insinger, van Wessem Regout, de Bruijn, Sassen en Lotzij.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Het verslag van de commissie van rapporteurs nopens de beide Wets-ontwerpen (La. A en B) betrekkelijk de regeling van het muntwezen van Nederlandsch Indie, is nog al uitgebreid. Wij ontleenen daaraan de volgende hoofdpunten:

I. In de eerste plaats is de vraag ter sprake gekomen of, bij de tegenwoordige tijdsomstandigheden en de verwikkelingen, die thans in Europa bestaan, het beschikken over zulk eene aanzienlijke som voor een Indisch belang raadzaam te achten is. Onderscheiden leden hebben de wenschelijkheid betoogd, dat de regering alsnog omtrent die vraag volledige en geruststellende verzekeringen aan de Kamer mogt geven. Sedert de aanbieding dezer wet zijn de bedoelde omstandigheden bijzonder dreigend geworden. Het vaderland in Europa zou welligt uit dien hoofde gooote sommen kunnen behoeven: en in verband met aanzienlijke buitengewone uitgaven, ook vermindering van inkomsten kunnen ondervinden. Waarschijnlijk zou dan in de behoeften aan geld niet anders dan door drukkende belastingen of schadelijke geldleeningen voorzien kunnen worden: en er zoude in dat geval reden zijn te betreuren, dat de nu nog in de schatkist aanwezige gelden alsdan niet meer beschikbaar waren.

2. Andere leden konden zich met het denkbeeld van het uitstel eener behandeling van deze wets-ontwerpen door de Eerste Kamer niet zoo gaaf vereenigen. Zij meenden, dat wanneer de regering eenig bezwaar mogt zien in de uitvaardiging dezer wetten, art. 22 van het ontwerp A haar de bevoegdheid geeft, het afkondigen en in werking brengen derzelve te vertragen. Zij konden niet inzien, dat het aan de Eerste Kamer zou vrijstaan, om door het niet behandelen van deze wetten de afdoening eener zoo belangrijke aangelegenheid te belemmeren; achtende zij de Kamer thans geroepen haar oordeel daaromtrent uit te brengen, terwijl zij de vraag omtrent het al of niet *dringende* der omstandigheden voor Nederland liever aan de beslissing der regering wenschten over te laten.

3. Nog andere leden hebben zich wel niet verklaard tegen het doen der hierboven besproken vragen aan de regering, maar zij gaven tevens als hun gevoelen te kennen, dat, hoe bezwaarlijk het ook zijn moge, alle eventualiteiten der toekomst vooraf te berekenen, zulks evenwel geen grond schijnt op te leveren om eenen maatregel uit te stellen, die door de regtvaardigheid jegens Indie, en door het belang der kolonie zoowel als van het moederland, ernstig wordt geboden. Deze leden hebben, tot staving van hun gevoelen, eenige beschouwingen in het midden gebragt, die dezelfde zijn als welke voorkomen in het Verslag der Tweede Kamer ter aanprijzing van het wetsontwerp.

4. Een ander bezwaar, dat door een deel der leden tegen de uitvoering van deze voordragt werd aangevoerd, bestond in den geringen waarborg welken zij meenden te hebben, dat de door de regering gemaakte berekening van kosten niet zal tegenvallen. Zij vreesden dat er welligt veel meer kopergeld op Java in omloop is dan thans wordt gegist, en dat in ieder geval de vermunting der duiten nog meer geld kosten zal.

5. Daar de regering geene nadere opgaven heeft gedaan van het totaal der uitgegeven recepissen, als betaalmiddel in omloop, en van het totaal bedrag van voor recepissen gedeponeerd zilvergeld, sedert de maanden Junij en Julij ll. in Indie aanwezig, zoo is door enkele leden de vraag gedaan, welke verandering er in den stand dier zaak sedert de gemelde tijdstippen gekomen is.

6. Eenige leden waren nog niet overtuigd, dat de billijkheid eischt de recepissen a pari in te wisselen. Deze dragen wel den naam van zilver, maar vertegenwoordigen alleen koper, namelijk den gulden van 120 duiten. Zij begrepen niet waarom, indien de inwisseling a pari, krachtens de publicatie van den Gouverneur-Generaal van 1846, werkelijk verpligtend is, dezelve dan nog bij art. 16 van het ontwerp lit. A wordt voorgeschreven.

De groote meerderheid der leden was daarentegen eenstemmig van gevoelen, dat het billijk en noodzakelijk is het muntstelsel van Nederlandsch Indië op de voorgestelde wijze te regelen; en dat de goede trouw medebrengt, dat het kopergeld en de recepissen, die tot vervanging van zilver zijn uitgegeven, op gelijken voet weder ingewisseld worden.

7. Onderscheidene leden hebben den wensch uitgedrukt, dat de Regering aan de Kamer nog een duidelijk en bepaald overzigt moge geven omtrent de beoogde uitvoering van den maatregel. Dit scheen hun te meer noodig, omdat het ontwerp A in de Tweede Kamer beduidende veranderingen ondergaan heeft, en de Minister aanvankelijk eene zeer groote hoeveelheid koper in circulatie scheen te willen houden. Zij waren niet genoegzaam overtuigd, dat de Regering doordrongen is van de noodzakelijkheid om de pasmunt tot hare uiterste grenzen te beperken. Dewijl ook de beraadslagingen in de Tweede Kamer gevoerd, over dit en andere onderwerpen, naar hun oordeel geen genoegzaam licht hebben verspreid, wenschten zij te vernemen, volgens welk plan de Regering deze wet denkt te zullen uitvoeren.

8. Verscheidene leden hebben daarbij de vrees niet kunnen terughouden, dat de wet niet snel genoeg zou worden uitgevoerd: en dat, bij eene trapsgewijze executie, veel kracht nutteloos zoude worden verspild. Zij waren daarom van oordeel, dat er met de voorbereidende maatregelen niet te veel spoed kan worden gemaakt, en dat vervolgens de inwisseling èn van de recepissen, èn van het als pasmunt overtollige kopergeld, zoo niet op hetzelfde tijdstip, dan toch binnen zeer korte termijnen behoort plaats te hebben.

9. Ofschoon de wet eene regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indië en alzoo niet alleen op Java en Madura voorschrijft, wenschten ook de laatstgenoemde leden van de Regering eene stellige verklaring te vernemen, dat ook nog in de buitenbezittingen gelegenheid zal worden gegeven tot inwisseling niet alleen van recepissen, maar ook van duiten, op 's Rijks munten geslagen. Dit kwam hun te meer noodzakelijk voor, nu bij art. 15 van het ontwerp A het verbod van invoer van kopermunt uit de bezittingen naar Java en Madura wordt gehandhaafd. Indien dat verbod de particulieren belet, wordt de Indische Regering daardoor niet verhinderd zelve de ingewisselde duiten naar Java te vervoeren.

10. Bij de behandeling van dit punt heeft men ook nog gewenscht van de regering de verzekering te ontvangen, dat geene overtollige duiten *onversmolten*, als oud koper, zullen worden verkocht. Mogt dit onverhoeds plaats hebben, dan zouden deze duiten zonder twijfel op nieuw onder de bevolking, die er zoo zeer aan gewend is, worden verspreid, en het nieuwe muntwezen zoude weder bedorven zijn. Een verpligte uitvoer van zoodanige duiten zoude niet genoegzaam zijn tot wering van het kwaad.

11. Door ééne afdeeling is de vraag gedaan, of het voorzigtig kan worden geacht, nog een geruimen tijd duiten tegen eene waarde van 120 stuks per gulden in omloop te laten? Wanneer men in Indie voor die duiten, in plaats van recepissen, zilveren specie zal kunnen ontvangen, dan schijnt de bedekte invoer van de koperen munt alleszins te duchten. Deze afdeeling was van oordeel, dat daarom eene aanmunting van de nieuwe Indische centen niet te veel kon worden bespoedigd, en zij had gaarne reeds in deze wet opgenomen gezien, hetgeen volgens art. 4 (ontwerp A) eerst bij eene latere wet moet worden bepaald.

Door de Regering is daarop hoofdzakelijk het volgende geantwoord geworden:

Ad § 1. De in de eerste plaats gestelde vraag, of de Regering van meening blijft, dat de regeling van het Indisch muntwezen geen uitstel lijden mag, kan niet dan bevestigend worden beantwoord. Die meening berust op de overtuiging van de volstrekte noodzakelijkheid, dat zoo spoedig mogelijk worde opgeheven de onzekerheid, die in alle geldelijke handelingen bestaat, zoolang het ruilmiddel, dat tot maatstaf bij die handelingen dient, geene vaste innerlijke waarde bezit. Het laten voortduren van zulk eene onzekerheid, terwijl de middelen tot wegneming voorhanden zijn, zou een grievend onregt zijn voor Indie, dat reeds sedert zoo vele jaren de groote steun voor de finantiën van het Vaderland is geweest. Ook afgescheiden van het reeds beschikbare voor de regeling van het muntwezen, is de toestand van 's Rijks geldmiddelen in het algemeen van dien aard, dat geen gegronde vrees behoeft te worden gekoesterd, dat bij het ontstaan van mogelijke verwikkelingen, al dadelijk tot zoodanige buitengewone en voor de natie drukkende maatregelen zou behoeven te worden overgegaan, als waarop in het Voorloopig Verslag wordt gedoeld. De opbrengst der middelen over de drie eerste maanden van dit jaar, heeft die van het gelijke tijdperk des vorigen jaars overtroffen, en ook de laatste veilingen van Indische produkten zijn voordeeliger afgeloopen dan men uit hoofde van de jongste politieke gebeurtenissen in Europa had verwacht. Onder deze omstandigheden mogen de belangen van onze Indische bezittingen, naar de overtuiging der Regering, niet worden benadeeld door eene overmatige bezorgdheid voor toekomstige behoeften, welker ontstaan, zoover men de toekomst kan nagaan, hoogst onwaarschijnlijk is.

Ad § 2. Zoo als te regt in het Voorloopig Verslag wordt opgemerkt, geeft de voorgestelde wet zelve, in art. 22 van ontwerp La. A, de gelegenheid aan de Regering, om het afkondigen en in werking brengen der wet te vertragen ingeval de noodzakelijkheid het mogt gebieden: eene gelegenheid waarvan zij echter vertrouwt dat geen gebruik zal behoeven te worden gemaakt.

Ad § 3. De Regering vereenigt zich volkomen met de zeer juiste en uitvoerige beschouwingen, die in deze paragraaf van het Voorloopig Verslag tot aandrang van betering van het Indisch muntwezen zijn opgenom[en]; zij acht het, na het daar aangevoerde, overbodig o[m] dit punt hier thans meer bij te voegen.

Ad § 4. De raming der kosten van uitvoering is z[oo] gesteld, dat men vertrouwen durft groote misreken[ingen] zullen vermijden. Als grondslag is bij die raming [aange]nomen een cijfer van 39 millioen voor het kopergeld [als] het volle bedrag van de duiten, die sedert 1816 d[oor het] Gouvernement in omloop zijn gebragt. Men meent t[e mogen] onderstellen, dat hetgeen aan kopergeld van vroeg[er] thans nog over is, en het weinige vreemde geld da[t onder] onze duiten schuilt, wordt opgewogen door de hoe[veelheid] die van het sedert 1816 in omloop gebragte is ve[rloren], versmolten, of uitgevoerd naar plaatsen buiten ons [gebied]. Er schijnt dus geen grond te bestaan voor de vr[ees dat] ook het eventueel meerder benoodigde, zoowel [voor de] *algeheele* intrekking van het thans circulerend ko[pergeld], als ter zake van mogelijke doch onverhoopte misrek[eningen], niet uit latere opbrengsten zouden kunnen worden g[edekt].

Ad § 5. In voldoening aan het te kennen geg[even ver]langen, om nadere opgave te ontvangen omtrent h[et totaal] der uitgegeven recepissen, als betaalmiddel in om[loop, en] omtrent het totaal bedrag van het voor recepissen [gedepo]neerde zilvergeld, kan worden medegedeeld, dat h[et bedrag] der recepissen onder ultimo Januarij jl. bedroeg ƒ 24[...] en dat van het gedeponeerde zilvergeld ƒ 8,433,0[...]

Ad § 6. Met genoegen heeft de Regering ontwa[ard, dat] de groote meerderheid der leden eenstemmig van [gevoelen] is, dat het billijk en noodzakelijk is, het muntst[elsel van] Nederlandsch Indie op den voorgestelden voet, da[t is door] volledige inwisseling der tegenwoordige betaalm[iddelen] gulden voor gulden, te regelen.

Ad § 7. Met de noodzakelijkheid om de pasmunt [tot hare] grenzen te beperken, stemt de Regering volko[men in.] Hierdoor alleen zal het mogelijk zijn de vroeger o[ntstane] dene bezwaren te vermijden. Daarom zal de eerste [zorg der] Regering zijn, de ruilmiddelen in het algemeen, na[melijk] namelijk de omloopende kopermunt te verminderen, door het trekken van wissels, zoolang de koers het [toelaat,] hetzij door verkoop op Java van een gedeelte der [...] zoo het blijkt dat daar behoorlijke prijzen zijn te [...] en door inhouding der dus verkregen gelden. Na [aan]vankelijke vermindering zal tot verwisselbaarstell[ing van] het kopergeld en de recepissen worden overgegaan [en] intusschen met het doen van betalingen uit 's [Rijks kas] met zilveren specie en pasmunt al vroeger zal k[unnen] moeten worden aangevangen, wanneer de stand [van den] wissel zoodanig is, dat voor het Gouvernement [voor]deeliger uitkomt specie aan te voeren dan wissels [op het] Departement van Kolonien af te geven tot [...] ning in het gewone tekort op de Indische admi[nistratie.] Een groot deel van het kopergeld zal zeer geleide[lijk uit] den omloop worden genomen, door eenvoudige in[houding] bij ontvangsten aan 's lands kassen. De onders[cheidene] soorten van recepissen van 1, 5, 10, 25, 100 [...] gulden verschaffen een uitstekend middel, om de [inwis]seling van dat papier trapsgewijze te doen plaats[hebben;] en het verbod van invoer van kopergeld op Java, d[at voor] den tijd tot uitvoering der wet vereischt, steeds [in de be]doeling der Regering heeft gelegen, maakt het [mogelijk en] doenlijk, om het koper op de buitenbezittingen [eerder] dan op Java te verwisselen, en hierdoor mogelij[ke verwik]keningen omtrent de geheele in te wisselen ho[eveelheid] schadeloos te maken. Deze algemeene omschrijving [van het] plan van uitvoering der wet, gevoegd bij vroeg[ere mede]deelingen, zal, zoo men vertrouwt, thans geen [...] ontwikkeling doen verlangen, daar toch de omsta[ndigheden] van plaats en tijd een in meer bijzonderheden afd[alend plan] aanmerkelijk zou kunnen doen wijzigen.

Ad. § 8. Zooveel kan intusschen worden verzek[erd, dat] de uitvoering geen oogenblik langer dan noodig [zal] worden vertraagd, en dat de belangen der gemeen[te en] der schatkist, zooveel mogelijk zullen worden ve[rzekerd.]

Ad § 9. Ook op de buitenbezittingen zal g[elegenheid] tot verwisseling van recepissen en kopergeld worde[n gegeven] even als op Java. De verpligting hiertoe, is [...] in het verslag wordt aangemerkt, te meer bin[dend, daar] er geene gelegenheid bestaat om het kopergeld [ter inwis]seling naar Java op te zenden.

Ad § 10. Gereedelijk kan worden voldaan aan [den] wensch, om de verzekering te ontvangen, dat [de over]tollige duiten onversmolten zullen worden ver[kocht.]

Ad § 11. De Regering stemt volkomen [in met het] gevoelen, dat het wenschelijk is, de duiten [door de] nieuwe koperen pasmunt geheel te vervangen [...] de buitenbezittingen, die niet zoo goed afges[loten] worden voor aanvoer van elders als Java. [Om] hiertoe over te gaan, is het noodig meer zeker[heid te heb]ben omtrent de vraag, wat de nieuwe te [...] vervaardigen kopermunt zal kosten, en de [...] maatregelen tot aanmunting te nemen.

De wetsvoordragt tot bepaling van het ge[...] regeling van de uitgifte zal in ieder geval zoo[veel mogelijk] worden bespoedigd, daar zulks geheel met de we[nschen der] Regering overeenkomt.

Blijkens het Verslag van de Commissie van Ra[pporteurs] over het Wets-ontwerp tot opheffing der Paarde[...] zijn tegen de voorgedragen intrekking der [...] wetten en wettelijke verordeningen betrekkelijk [...] werp over het algemeen in de Afdeelingen geene [...] gen gerezen. Sommige leden hebben alleen [...] uitgedrukt dat, nu de heffing der centimes [...] van de paardenpostmeesters afgeschaft wordt, [...]

en op bedacht moge zijn, om ter verzekering der veiligheid en van het gerief der reizigers, op de gewone middelen van vervoer een meer waakzaam en nauwlettend toezigt uit te oefenen.

Andere leden zouden het met de billijkheid overeenkomstig hebben geacht, dat men aan de postmeesters, althans aan enkelen hunner, regt op pensioen had toegekend. De meeste leden konden zich echter met dat gevoelen niet vereenigen, zoowel omdat de postmeesters op den duur niet onaanzienlijke voordeelen genoten, maar ook omdat zij nimmer tot eenig pensioenfonds bijgedragen hebben.

Luidens het verslag der commissie van rapporteurs nopens het wets-ontwerp tot verhooging van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1854 (vergoeding van rente aan de Nederlandsche Rhijnspoorweg-maatschappij) zijn tegen dit wets-ontwerp geene bedenkingen van overwegenden aard in de Afdeelingen der Kamer te berde gebragt.

Onderscheiden leden hebben echter hun verlangen te kennen gegeven, dat het toestaan dezer bijdrage de Regering nopen mogt, om indien zij niet dadelijk kon medewerken tot de daarstelling van ijzeren spoorwegen in de noordelijke gedeelten des Rijks, althans niets te verzuimen wat de bevordering en het welslagen van zoodanige ondernemingen door particulieren aan te vangen, zou kunnen in de hand werken. Vooral zijn in twee Afdeelingen der Kamer eenige vragen geopperd waaromtrent men gaarne inlichting van de regering zou ontvangen. In de eerste plaats wenschte men te vernemen, hoever de werkzaamheden gevorderd zijn, die tot voorbereiding der aansluiting van onzen spoorweg met het Duitsche spoorwegnet moeten leiden. In het bijzonder zou men ook gaarne weten hoe de zaak der aanneming van het leggen van eene brug over den IJssel thans staat, of namelijk de plannen, welke daarvoor zijn opgemaakt, nu zonder oponthoud kunnen worden toegepast. In de andere werd gevraagd naar den stand der werkzaamheden der versmalling van de sporen tusschen Amsterdam en Arnhem. Ook zoude men gaarne vernemen, hoe ver de werkzaamheden aan den spoorweg, tusschen Rotterdam en Utrecht aan te leggen reeds, zijn gevorderd. In beide Afdeelingen toonde men veel prijs te stellen op het ontvangen van deze inlichtingen, waaruit men meende het best te zullen kunnen beoordeelen, in hoever de maatschappij voldoet aan de voorwaarden der haar verleende concessie; in het bijzonder van die welke bij de overeenkomst van Maart 1852 zijn opgelegd. Zonder behoorlijke kennis van den stand dezer gewigtige aangelegenheid, meende men geene genoegzame vrijheid te hebben om de aangevraagde gelden toe te staan.

De Regering heeft daarop het navolgende geantwoord:

Aangezien van staatswege niet in den aanleg van spoorwegen voorzien wordt, wenscht de Regering niets liever dan dat zich soliede ondernemingen opdoen, bereid en in staat zich met de uitvoering dier wegen te belasten, welke aan ons spoorwegnet ter verbinding met het buitenland ontbreken, kunnende zoodanige vereenigingen zich verzekerd houden bij de Regering bijval en ondersteuning te zullen vinden, mits dien waarborg aanbiedende, waardoor het welslagen der onderneming met eenige waarschijnlijkheid mag worden voorzien; iets hetgeen de Regering in het welbegrepen belang van het Rijk meent te moeten eischen.

Onafgebroken wordt aan de werken ter voortzetting van de verlenging van den Rhijn-spoorweg, en van den aanleg van den zijtak van Utrecht naar Rotterdam gearbeid. Tusschen Arnhem en de Pruissische grenzen bedroeg op 10. April 1854 de hoeveelheid gronds die is verwerkt 401,088 kubieke el. Tusschen Utrecht en de grensscheiding met Zuidholland moesten op den 31sten Maart jl. van de 11,769 strekkende ellen wegs nog 174 el worden opgewerkt. Van daar tot Rotterdam was met 10. April jl. verwerkt eene massa grond ten bedrage van 926,198 kubieke el.

Voor de IJsselbrug is op den linkeroever het landhoofd tot 11 el 25 duim + A. P. opgemetseld, en twee cylinders voor de pijlers op den oever zijn op de vereischte diepte gezonken.

Omtrent sommige punten, de uitvoering rakende, is nog overleg met de directie hangende, zonder dat dit den gang der werkzaamheden op andere punten schaadt.

Wat de versmalling van het spoor tusschen Amsterdam en Arnhem aangaat, zijn de aangevangen werken reeds zoo ver gevorderd, dat volgens berigt van de directie, in het [illegible] smal spoor tusschen [illegible] aangevangen.

Overigens meent de Regering naar aanleiding van het slot van het verslag er de aandacht op te moeten vestigen, dat de Staat, krachtens artt. 11 en 12 der overeenkomst van den 14/13 Maart 1852, zich verbonden heeft tot het geven der bijdrage en het vergoeden der daarbij vermelde rente, wanneer aan de voorwaarden, daarbij gesteld, door de maatschappij behoorlijk is voldaan. Zijn die voorwaarden vervuld, dan schijnt de maatschappij uit de overeenkomst regt op de uitkeering te ontleenen. Het tegenwoordige wets-ontwerp strekt dan ook alleen om de Regering in de mogelijkheid te stellen die uitbetalingen te kunnen doen, zoodra het haar gebleken zal zijn, dat door de maatschappij aan hare verpligtingen volgens de overeenkomst is voldaan.

's Gravenhage, 28 April.

BERLIJN, 28 April. De regering heeft het ontslag van den ridder Bunsen aangenomen; en in zijne plaats den heer von Bernstorff, thans vertegenwoordiger van Pruissen bij het hof der beide Siciliën, tot gezant te Londen benoemd.

WEENEN, 27 April. De Russische krijgsmagt trekt van [illegible] terug naar Krajowa. Tot de ontruiming van Klein Wallachije is besloten.

Verscheidene Russische korpsen zijn met hunne veldhospitalen en al de ammunitie naar Bucharest teruggekeerd.

Z. M. heeft aan den heer A. F. Hartsinck, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als controleur der dir. bel., in- en uitg. regten en accijnsen 1ste kl. te Amsterdam, behoudens aanspraak op pensioen.

Z. M. heeft benoemd tot surnumerair der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, jhr. W. F. Alewijn, te Apeldoorn.

De commissie van wege de Synode der Nederl. Herv. Kerk tot de Nieuwe Bijbel-vertaling, heeft (Woensdag) hare werkzaamheden geëindigd, en naar wij vernemen is door haar het noodige voorbereid om dit gewigtige werk op eene zekere wijze, naar den wensch der Synode, te doen afloopen.

Gister heeft de algemeene Synodale Commissie der Ned. Herv. Kerk hare gewone voorjaarszitting geopend.

Wij vernemen, zegt de *Amst. Cour.*, dat de heer Groen van Prinsterer [illegible] zijn bij de hervatting der werkzaamheden [illegible], een wetsvoorstel in te dienen tot gedeeltelijke wijziging der wet op het lager onderwijs, met het doel om de oprigting van bijzondere scholen gemakkelijker en van het oordeel der plaatselijke en gewestelijke besturen onafhankelijk te maken. In de *Asser Ct.* vinden wij een dergelijk berigt insgelijks medegedeeld.

De *Amst. Cour.* deelt een particulier schrijven uit 's Hage mede, luidende:

«Het berigt aan de *Utrechtsche Courant* uit 's Hage gezonden, betrekkelijk het aftreden van den commissaris des Konings in de prov. Noord-Holland, die door den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche Zaken zou vervangen worden, en het dien ten gevolge opdragen der portefeuille van binnenl. zaken aan de heer van der Heim of den heer de Kempenaer, is niets anders dan een oud, en reeds meermalen gelogenstraft sprookje, dat thans op nieuw wordt opgewarmd.»

H. M. de Koningin heeft aan den heer S. J. van den Bergh alhier, een prachtigen juweelen ring geschonken.

De *Tijd, N. H. C.* meldt uit Zutphen, dat H. M. de Koningin-moeder aan den heer George te Roermond, den vervaardiger van het standbeeld van wijlen Z. M. Willem II, een prachtig zilver-gedreven bokaal heeft geschonken, vergezeld van een schrijven, waarin H. M's tevredenheid wordt te kennen gegeven.

---

* Het heeft H. M. behaagd de aanzienlijke gift van *f* 100 te schenken ten behoeve der huisgezinnen van de beide verongelukte scheveningsche visschers G. de Jager en R. van Bueren.

---

* H. M. de Koningin heeft den 27 het Burger-gasthuis alhier bezocht, alwaar HD. door den heer Burgemeester en door heeren regenten ontvangen en rondgeleid is. H. M. heeft deze belangrijke inrigting met de meeste belangstelling, tot in de geringste bijzonderheden gadegeslagen en Hare hooge tevredenheid deswege betuigd.

---

* Naar men verneemt heeft Z. M. aan de commissie, belast met de regeling der aangelegenheden van de in Nederland bestaande handboog- en scherpschutterijen opgedragen, ter kennis te brengen, dat Z. M. voor het loopende jaar 1854 heeft uitgeloofd eenen provincialen prijs in Noordbrabant voor de Nederl. handboog schutterijen van *f* 500 en een dergelijken prijs in Noordholland voor de Nederl. scherpschutterijen. De besturen dier schutterijen in Noordbrabant en Noordholland zijn reeds uitgenoodigd, onderling eene commissie te benoemen ten einde de plaats te kiezen, den tijd te bepalen en de voorwaarden te regelen tot het houden van eenen wedstrijd tusschen de door hen uit te noodigen schutterijen, terwijl voor het gezegde bedrag van *f* 500 bij een, in ieder der genoemde provinciën gevestigden, zilversmid een stuk van zilver als prijs zal worden vervaardigd.

---

* Woensdag ll. zijn bij den Hoogen Raad door Mrs. M. J. van Gigch en P. A. Haas, de termijnen van re- en dubliek gepleit in de zaak betreffende de rentewet van 1807. Het openbaar Ministerie, bij monde van den heer advokaat-generaal Mr. Gregory, zal den 19 Mei conclusie nemen.

De *Staats Courant* behelst het voorloopig reglement op het zamenstellen en varen van houtvlotten in de koopvaarders-binnenhaven te Nieuwe Diep en in het Groot Noord-Hollandsche kanaal.

Leiden, 28 April. Gisteren promoveerde als doctor in de geneeskunde, de heer H. C. P. van der [illegible], van Westzaan, na verdediging van eene dissertatio [illegible] inaug. «*Continens quaedam de differentia inter [illegible] et morbillos.*»

Hoorn, 26 April. Het gebrek aan regen [illegible] in onze stad en omstreken [illegible]. Het te veld staande lijdt daar zeer onder [illegible] deszelfs voortkomen gestuit. Men heeft, wel is waar nog het vooruitzigt op een ruimen oogst, daar alles aanvankelijk veel belooft, maar het gebrek aan hemelwater stremt den vooruitgang. De weiden in ons distrikt staan nog dor en men ziet nog weinig vee in dezelve, en men was genoodzaakt, het vee, dat hier en daar reeds op het land was, in de schoone dagen, die wij gepasseerde week hadden, weer op stal te nemen, uit gebrek aan gras. Aardappelen en granen staan aanvankelijk, vooral de vroeg gepootte, goed, maar verlangen zeer naar regen, en beloven alsdan een ruimen oogst.

☉ **Deventer**, 27 April. Eindelijk is in de nabijheid dezer stad een begin gemaakt met de werkzaamheden voor het kanaal naar Almelo. Het gedeelte van hier naar den Snippeling, (een half uur van deze stad) waarin twee sluizen komen te liggen, is onlangs aanbesteed en hieraan is men thans druk bezig. De kanaallijn van den Snippeling naar Dalmsholte, vereenigingspunt met het kanaal van Zwolle naar Almelo, is ter goedkeuring opgezonden naar 's lands Bestuur en het is te hopen dat die goedkeuring spoedig moge worden verleend en niet vertraagd worde door allerlei kunstenarijen, welke misschien wel in 't werk zullen gesteld worden door hen, die in den beginne door eigen schuld hunne zaak hebben verknoeid, of die, ten nadeele van Deventer, de daarstelling van het kanaal van hier naar Dalmsholte zoo lang mogelijk trachten tegen te houden, terwijl intusschen dat van Zwolle naar Almelo de voltooijing nadert.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

(*Per Overland-Mail,*)

Batavia, den 12 Maart 1854.

Bij besluit van 2 Maart jl., heeft de gouverneur-generaal bepaald, dat de ommelanden der residentie Batavia in twee afdeelingen zullen worden gescheiden, als *a.* die van het Zuider- en Ooster-district. *Meester Cornelis* en *Bekassie* en *b.* die van het wester-district *Tangerang.* De ambtenaren voor het Zuider- en Ooster-district zullen zijn: een adsistet-resident op *f* 6000 's jaars, behalve *f* 1200 indemniteit voor huishuur 's jaars; een commies, tevens griffier bij den landraad *f* 2400; aan klerkengeld 2,880, en vier koelies à *f* 384. De ambtenaren in het Wester-district zullen zijn: een adsistent-resident ad *f* 6000, met genot van vrije woning; een commies, als boven, *f* 2400, klerkengeld *f* 2400; totaal der bezoldigingen *f* 23,664.

— Bij besluit van denzelfden dag heeft de gouverneur-generaal eenige wijzigingen gebragt in de bestaande schaffings-tarieven voor de Marine in Ned. Indie.

— Bij besluit van 4 Maart jl. heeft de gouv.-generaal verklaard, dat het vragen van goedkeuring op benoemingen, alleen verpligtend voor zoodanige betrekkingen, van welke eene bezolding van meer dan *f* 120, doch niet meer dan *f* 150 's maands verbonden is; zijnde mitsdien voor benoemingen in betrekkingen aan welke minder dan *f* 120 's maands verbonden is, geene goedkeuring noodig.

— In het vorige jaar werd de wenschelijkheid betoogd tot het geven van eene meer volkomene en in allen opzigte doelmatige inrigting aan den tijdbal te Batavia.

Een, volgens de uitvinding van professor Kaiser, uit Nederland gevraagd en onlangs ontvangen model van eenen tijdbal, aan het oordeel van deskundigen onderworpen zijnde, heeft aangetoond, dat zulk een toestel, eenigzins gewijzigd, zeer gemakkelijk te Batavia in praktijk zou kunnen worden gebragt, en in allen opzigte voldoen.

Door den luitenant-ter-zee 1ste klasse J. Groll, waarnemend haven- en equipagemeester en directeur van den tijdbal, is eene teekening vervaardigd, welke een goed denbeeld geeft op hoedanige manier de tijdbal alsnu zoude kunnen worden ingerigt. Die toestel bestaat uit eene eenvoudige, doch soliede schijf van plaatijzer, van eene middellijn van ongeveer 7 voeten, aangebragt aan het boveneinde van den mast, welke thans bij het gebouw van den tijdbal aanwezig is. De draaijende beweging geschiedt op eene zeer eenvoudige wijze, door middel van eenen ijzeren stang en eene kruk, welke met de hand wordt bewogen.

Het gouvernement heeft in deze nieuwe inrigting, volgens de voornoemde teekening, toegestemd, en daartoe de vereischte fondsen beschikbaar gesteld.

De toestel zal bij de firma Chaulin, Puche & C°., te Batavia, worden vervaardigd.

— Gedurende de maand Januarij 1854 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen *f* 644,114.42.

Hieronder zijn begrepen:

Aan regten op gouvernementsproducten	*f* 181,991.04.	
Aan terug betaalde regten	- 3,563,19.	
		- 185,554.23.
Zuivere opbrengst		- [illegible]

Gedurende de maand Januarij 1854 is meer ontvangen dan in Januarij [illegible] en in Januarij 1853 [illegible]

— De stand der agio op [illegible] op de drie hoofdplaatsen van Java [illegible]

		Batavia.	Semarang.	Soerabaija.
[illegible]	[illegible]	[illegible] pCt.	[illegible] pCt.	v. 3 pCt.
[illegible]	[illegible]	[illegible]	w. 4 »	w. 2⁵ »
Goud [illegible]	[illegible]	[illegible]	w. 4 »	w. 2⁵ »
[illegible]	Kop. munt	w. 2 »	w. 1 »	w. 2 »
Zilv. munt tegen	Recep.	w. 1 »	w. 4 »	w. 5 »
	Kop. munt	w. 1 »	w. 4 »	w. 5 »
Recep. tegen	Gd. munt	v. 1 »	v. 4 »	v. 4 »
	Zilv. munt	v. 1⁵ »	v. 4 »	v. 7 »
	Kop. munt	v. 1 »	pari	pari
Kop. munt tegen	Gd. munt	pari	v. 4 »	v. 4 »
	Zilv. munt	v. 2 »	v. 4 »	v. 7 »
	Recep.	pari	pari	v. 1 »

v. verlies. *w.* winst.

— Uit de Preanger Regentschappen verneemt men, dat het distriktshoofd van Tjitjoeroek, regentschap Tjiandjoer, genaamd Raden Ranga Tjakra Wigoena, op den 15den Februarij jl. is omgebragt, terwijl hij met 252 man van dat distrikt aan het verbeteren liet werken van den weg naar de Wijnkoopsbaai.

Dit voorval heeft zich volgens berigt van den resident op de volgende wijze toegedragen:

Terwijl het distriktshoofd aan den kant van den weg zat, viel zijn oog op een paar lieden, die hunnen tijd zittende doorbragten; hij nam daarop eenige kluitjes aarde, waarmede hij naar hen wierp. Toen dit sein niet baatte, kwam hij op hen af, met het doel hen te dwingen om hunne taak voort te zetten.

Een hunner, vreezende geslagen te zullen worden, verdedigde zich met eene bamboe, die hij in de hand had, met het ongelukkig gevolg dat het distriktshoofd daarmede zoodanig aan het hoofd werd geraakt, dat hij neêrviel en kort daarop overleed.

Uit een dadelijk ingesteld onderzoek is gebleken, dat de hoofdbeschuldigde, zekere mandoor Mailin, vroeger meermalen door het distriktshoofd was berispt; terwijl zijn jongere broeder mede door dat distriktshoofd was gearresteerd geweest, als verdacht van medepligtigheid aan veediefstal.

In de laatste dagen heeft men te Soerabaya zeer vele sterfgevallen te betreuren gehad. Opmerkelijk is het, dat men bijna dagelijks een lijkstoet ziet. In den namiddag van den 27sten der vorige maand overleed, na eene korte maar hevige ziekte, een onzer waardigste stadgenooten, de heer Gervers, agent der Javasche bank alhier. De overledene was algemeen bemind; de lange stoet welke zijne lijkwagen volgde, bewees ten volle de hoogachting, die door de meeste ingezetenen van Soerabaya hem werd toegedragen.

— Nadere geloofwaardige berigten van den Oosthoek melden dat het te veld staande padigewas zoowel in de residentie Soerabaya als Passaroean aan de gunstige verwachting zal beantwoorden, terwijl in de residentie Bezoekie tot nog toe wel iets te wenschen overblijft.

Op dit oogenblik betaalt men te Soerabaya *f* 9 koper voor een picol tafelrijst en hoe meer de dessabewoner met zijn rijst stadwaarts moet gaan, hoe aanmerkelijk hooger zijn eisch is, zoodat men soms op de eene plaats *f* 9 en een uur verder *f* 10 ziet besteden.

Als wel der vermelding waardig, kunnen wij ook mededeelen, dat een te Soerabaya wonende Javaan, die in het bezit is van circa 350 koyangs rijst, niettegenstaande hij voor zijn product meer kan bedingen, zijne pakhuizen voor de meer behoeftigen heeft opengezet en daaruit aan ieder die zich wil voorzien een kwart picol verstrekt tegen den prijs van slechts *f* 1,50 koper.

Wij kunnen, met het oog op de in de residentie Batavia heerschende duurte der rijst, melden, dat de vooruitzigten op eenen voordeeligen padieoogst op dezen oogenblik in de ommelanden algemeen gunstig zijn.

In het Westerkwartier stond de padie tipar overal voordeelig, en op verscheidene plaatsen was men reeds begonnen te snijden.

Meest alle sawavelden waren daar beplant, en aanhoudende regens hadden alle vrees, welke aanvankelijk bestond voor het mislukken van den oogst in dat kwartier, benomen.

Even gunstig waren de berigten uit het Oosterkwartier, ook daar zouden de tipar-velden spoedig kunnen gesneden worden.

De rapporten omtrent die velden in het Zuiderkwartier waren minder gunstig; een groot gedeelte had veel geleden door de laatst geheerscht hebbende ongewone droogte.

Omtrent de sawavelden kan nog niets gezegd worden, aangezien nu eerst met den aanplant een aanvang wordt gemaakt.

De bevolking buiten staat zijnde rijst te koopen, neemt hare toevlugt tot het gebruik van obie, djagong en sewak.

Voor grooter gebrek bestaat geene vrees, daar vele tiparvelden reeds gesneden worden en een voordeelige oogst van vruchten dit jaar zich heeft gekenmerkt.

Civiel Departement.

Benoemd: Tot president van het protestantsch bestuur van het wees- en armhuis te Samarang, Mr. R. E. N. d'Abo, notaris aldaar. Tot kontroleur 2e klasse bij het binnen. bestuur in de afd. Benkoelen, N. Hewetson, vroeger die betrekking bekleed hebbende; zijnde hij als zoodanig belast met het gezag in de afdeeling Manna, onder Benkoelen. Tot kommies te Natal (Sumatra's Westkust), W. F. J. B. Cleerens, ambt. 3e kl. voor de dienst in N. I. Tot kommies bij den assist-resident van Aijer-Bangies en Rau (Sumatra's Westkust) W. de Lanoij, thans surnumerair ambtenaar bij het binnenl. bestuur ter Westk. van Sum. Tot 3en komm. bij het postk. te Batavia W. T. H. v. Hinden. Tot resid. v. Bagelen. D. A. Buijn, laatst resid. v. Bantam, van verlof uit Nederl. teruggekeerd. Tot resident van Cheribon, V. P. G. de Serière, laatst resid. van Rembang, tijdelijk belast met de functien van inspecteur der kultures in de 1e afd. op Java, met bepaling dat hij gedurende eene door den directeur der kultures te doene reis over Java, belast zal zijn met de waarneming der werkzaamheden, en dat de inspecteur der kultures, H. Kleijn van de Poll, gedurende dien tijd belast zal zijn met de betrekking van resident van Cheribon. Tot offic. van justitie bij den raad van justitie te Makasser, Mr. P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach. Tot advokaat en procureur bij het hoog-geregtshof van N. I., Mr. J. J. Schneiter. Tot predikant bij de prot. gemeente te Batavia, J. F. G. Brumund. Tot inspecteur der kultures: in de 1ste afd. van Java G. A. Boutmy, in de tweede afdeeling van Java C. v. d. Moore. Tot raadsheer in het hoog geregtshof van Ned. Indië, Mr. J. Voute; tot offic. van justitie bij den raad van justitie te Soerabaya, Mr. J. H. Coster; tot officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang, Mr. W. v. Brakel Reiger. Tot 2den kommies bij de direc. der middelen en domeinen, J. P. D. de Bruijn. Tot controleur 3de kl. H. J. Kempees.

Bevorderd: bij het personee der Indigo kultuur: tot assistent der 3 kl. L. E. van Maijen, tot opziener 1 kl. J. A. Abels; tot kontroleur 1 kl. N. F. C. Holmberg de Beckfelt, tot kontroleur 2 kl. G. J. v. d. Tuuk.

Ontslagen: op zijn verzoek, eervol onder toekenning van pensioen, de resident van Bagelen, R. de Felliettas Bousquet, wegens vertrek, eervol, A. H. Clignett, als president van het bestuur van het Protestantsche wees- en armhuis te Samarang onder dankbetuiging voor de bewezene diensten, als zoodanig, de land- en rooimeester in de residentie Rembang J. W. Lutter, op zijn verzoek, eervol, P. J. G. du Puij; op zijn verzoek, eervol, J. Valette.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland: aan P. B. J. de Veer, directeur der producten en Civille magazijnen, aan J. Esser, adjunct inspecteur der kultures; wegens ziekte aan den raadsheer in het hoog geregtshof van N. I. mr. L. W. C. Keuchenius; wegens ziekte aan den kassier bij het Vendu departement te Batavia G. J. C. van Zijll de Jong; aan den kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Soerabaija F. D. Godon; wegens ziekte naar Nederland aan den president der Algem. Rekenkamer C. G. Coorengel.

Overgeplaatst: naar Java als kontroleur 3de kl. bij de landelijke inkomsten en kultures A. J. L. van Hemert.

Belast: met de Civ. geneeskundige dienst, voor zooveel betreft de hoofdplaats van het regentschap Bandong de Civ. geneesh. J. K. van Haastert.

Goedgekeurd: dat J. G. L. Dans, door den raad van justitie te Amboina, buiten bezwaar van 's lands kas is benoemd tot buitengewoon substituut-griffier bij de regtbank; C. Blondeel Timmerman, door den grooten landraad te Amboina, buiten bezwaar van den lande, benoemd tot buitengewoon subst.-griffier bij die regtbank.

Ingetrokken: Het aan den hoofdambtenaar P. B. J. de Veer, op zijn verzoek verleend eervol ontslag uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen. Het aan den ambtenaar J. Esser, op zijn verzoek verleend verlof naar Nederland voor den tijd van één jaar, buiten bezwaar van den lande.

Gesteld ter beschikking van den Direkteur der Kultures, de ambt. 2 kl. voor de dienst in N. I. W. R. Adema; de buitengewoon kontroleur der 2de kl. bij de landelijke inkomsten en kultures A. v. d. Ploeg.

Ontheven op zijn verzoek, de kontroleur der 1ste kl. belast met het gezag te Manna, onder Benkoelen P. Sewerijn, zijnde hij voorloopig in dien rang als ambtenaar bij het binnenlandsch bestuur gesteld ter beschikking van den Gouv. Gen. van Sumatra's Westkust.

Gepensioneerd de met behoud van regt op pensioen uit 's lands dienst ontslagen boekhouder bij de weeskamer te Batavia, T. N. van Ende.

Opgedragen de funktien van land- en rooimeester in de residentie Rembang aan J. P. Trosée, opziener 1ste kl. van den waterstaat en 's lands gebouwen voor de residentiën Rembang en Japara.

Magtiging verleend tot uitreiking aan de vroedmeesteresse D. H. Fagnotti, geb. Henner, van eene akte van toelating tot de uitoefening der verloskundige praktijk te Soerabaija.

Militair Departement.

Benoemd. Tot leden der direktie van het milit. weduwen- en weezen-fonds: de majoor der genie W. A. J. von Krippendorff en de dirigerende off. van Gez. der 2de kl. P. Bleeker.

Opgedragen: de waarneming van onder-équipagemeester te Soerabaye aan den luit.-ter-zee der 1ste kl. D. L. Wolfson.

Overgeplaatst: bij het 2de bat. de kapt. P. J. F. J. Martin van het 13de bat., bij het 3de bat. de kapt. J. F. Dekker van het 1ste bat.; bij het 7de bat. de 2de luit. S. J. Brunsveld van Hulten van het 11de bat., M. E. F. L. von Schauroth; bij het 11de batt. de 1ste luit. J. Keijzer, van het 7de bat. de 2de luit. A. H. Geerders van het 4de bat.; bij het 14 bat. de 2de luit. T. J. C. von Deutsch van het 3de bat., bij het garniz. bat. in de 1ste afd. de 1ste luit. H. L. Veenhuijzen, van het 7de bat., de 2de luit. L. C. A. Halewijn van het 1ste bat.; in de 2de afd. (Samarang) de 2de luit. F. E. Pfanner van het 5de bat., bij het 1ste bat. inf, de majoor A. Badé, van het 9de bat.: bij het 9de bat. inf. de majoor J. G. A. H. Hachez van het 5de bat. Bij het groot milit. hospitaal te Soerabaija de apoth. 3de kl. A. J. Smitt; bij het garniz. hosp. te Amboina de apoth. 3de kl. J. C. A. Scharp de Visser.

In activiteit hersteld: de majoor van het reg. O. I. kavallerie H. W. L. Couperus, zijnde hij wijders geplaatst als komm. van het escadron te Batavia.

Ontslagen: op zijn verzoek, eervol, de opziener over de wagenmakers en kuipers bij de artill. konstr. winkel te Soerabaya, C. H. de Bruijn.

Ontheven: eervol, uithoofde van vertrek van de verdere vervulling der betrekking van lid der direktie van het milit. weduwen- en weezenfonds, de gepens. hoofd-intend. der milit. administratie W. C. Filet, en de majoor der inf. A. H. J. G. van Hamel, onder dankbetuiging.

Verleend: een tweejarig verlof naar Nederland: aan den luit. kolonel der inf. D. Noman; aan den majoor der inf. A. H. J. G. van Hamel; aan den onder-intendant der 2de kl. bij de mil. adm. A. Deckers.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 28 April 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned. W. Schuld	2 1/2	55 13/16 6 1/8 6		Pct.	
Dito Certificat.	3	66 3/4 1/8	*Hope* 1798/1816	5	94 1/2 3/4
Dito dito	4	83 1/8 83	Dito 1828/1829	5	93 7/8
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	80 3/8 7/8
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito Dito	4 1/2	77 5/8 3/4
Hand.-Maats.	4 1/2		Dito *Hope*	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz.*	4	70 3/8
Certificaten.	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	
Dº *Rothschild.*	2 1/2	44 1/8	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	17 1/8 3/16	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3	35 5/8 7/8	**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. 6/m.	3	32 7/16 9/16			
Bew. Sp. Com.		(7/16	Metalliek	5	58 1/4 5/8
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	75 1/4 7/8 5/8
Portugal.			Dito letter B.	5	75 1/4 7/8
Londen nieuwe.	5	32 1/4 5/8 3/8	Dito 1847	2 1/2	29 7/8 15/16
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	29 7/8 15/16

Braz., bij Roths. p. s. 500 5 pct. $91\frac{1}{4}$; Mexic., te Londen, 3 pct. $22\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$; dito Onb. $22\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$; Gren., te Lond. p. s. 100 $2\frac{1}{2}$ pct. $15\frac{7}{8}$; dito Onb. $15\frac{13}{16}$; dito Uitg. $6\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. $57\frac{1}{4}$.

Gisteren zijn $4\frac{1}{2}$ pct. Russen abusief 1 pct. te laag genoteerd.

Over het geheel was de markt heden met veel kooplust zeer willig, vooral ten opzigte van Holl. en Oostenrijksche fondsen.

FRANKFORT, Donderdag 27 April. 3 pct. Spanje binn. $32\frac{7}{8}$; 1 pct. dito $17\frac{1}{16}$.

LONDEN, Donderdag 27 April. Consols kont. $87\frac{1}{8}$, 87… Mexico N. 3 pct. $23\frac{3}{4}$, $23\frac{3}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 59, 59… Gren. Uitg. $6\frac{1}{4}$, $6\frac{1}{4}$; Spanje 3 pct. $35\frac{1}{2}$, $35\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $17\frac{3}{8}$, $17\frac{3}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 79, 79; dito 5 pct. 92, 92… Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. $56\frac{1}{2}$, $56\frac{1}{2}$; dito 4 pct. 85, 85; Sardinie … pct. 79, 79.

De markt was heden kalm. Eindbeurs was de stemming vast.

Het disconto is gebragt op $4\frac{1}{2}$ pct.

PARIJS, Donderdag 27 April. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. … 90… dito 3 pct. 63.30; Sp. Binn. 3 pct. $32\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $16\frac{7}{8}$… Belg. $4\frac{1}{2}$ pct. $86\frac{3}{4}$; O. Metall. 5 pct. 78.

WEENEN, Donderdag 27 April. N. Metall. $85\frac{5}{8}$; di… Lett. B. 113; Lot. v. fl. 250 $119\frac{1}{2}$; Lomb. B. Act. 102… Bankactien 1200; Zilver $36\frac{1}{2}$; Wissel Londen 13.20; Par… $161\frac{3}{4}$.

MADRID, Maandag 24 April. Sp. binn. 3 pct. 33; d… nieuwe 1 pct. 17.

Advertentiën.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.